
Projev Prof. MUDr. Jana Škrhy, DrSc.

Projev Prof. MUDr. Jana Škrhy, DrSc.

Prof. MUDr. Josef Koutecký, DrSc., 80 let, 10.9.2010 – 2.LF a FN Motol

Vážený pane profesore, dámy a pánové,

stojím nyní před nemalým úkolem. Namísto pana rektora Univerzity Karlovy, jehož nepřítomnost musím omluvit (je na důležitém zasedání České konference rektorů, již se účastní i pan ministr školství), si dovoluji pronést laudacio panu profesoru Kouteckému.

Bývá zvykem začínat chronologickým přehledem studia, vzdělávání a celého vývoje osobnosti. Právě v tom se mohou objevit okamžiky nebo jindy zachytit nit, od nichž se odvíjí život jedince. Nebudu však zmiňovat řadu čísel, která je dostupná v biografii pana profesora. Je však třeba vzpomenout oněch šedesáti let, které profesor Koutecký naplnil studiem medicíny, studiem člověka, studiem přírody. Každý člověk má ve svém životě určité milníky, které orientují jeho další životní dráhu. Těmi mohou být někdy události, někdy osobnosti. Setkání s profesorem Šiklem na patologickém ústavu bylo již za studentských let tím prvním stimulem. Vzápětí se k tomu přidružila klinika dětské chirurgie na Karlově tehdy s profesorem Kafkou a primářem Tošovským. Intenzivní studium dětských nádorů vedlo v roce 1964, tedy po devíti letech od promoce, doktora Kouteckého k jednoznačnému rozhodnutí, totiž zasvětit svůj život dětské onkologii. Ano, tehdy pozoruje 97%ní úmrtnost dětských pacientů na nádory. O to větší je jeho energie, s níž pokračuje až do vystavění kliniky a oboru dětské onkologie v Motole. Daří se centralizovat péči, daří se postupně navyšovat procento přežívajících pacientů. Snad bych mohl onu osmdesátku uvést i jako symbolické číslo odpovídající rozdílu přežívajících v roce 1964 a v současnosti (tedy 3, resp. 83 procent). I to je výsledek nezměrného úsilí pana profesora. Ale jeho práce v onkologii má ještě další rozměr. To není vědecká charakteristika nádoru, která pohlcuje jeho činnost, to je práce s pacientem samotným – a s jeho okolím. To je založeno, jak vždy uvádí, na principu vztahů. Je to hluboký smysl pro empatii s vědomím, že přístup lékaře nemůže naplňovat jen jeho biologickou profesionalitu. Je to i ohromná práce na sobě, aby vnitřní sílu a vyrovnanost mohl přenášet na druhé – na pacienta, jeho rodiče....ale také na spolupracovníky.

To je pan profesor Koutecký. Vcítění do duše dítěte, do jeho myšlení a citlivé vedení jeho života v době nemoci. K tomu je zapotřebí něco více než medicínské znalosti a zkušenosti.

Pan profesor Koutecký získává k tomu životní sílu v umění. Mohli bychom říci, že právě v jeho osobnosti vzniká harmonie medicíny a umění a každá z těchto oblastí podněcuje tu druhou. Jeho láska k hudbě, výtvarnému umění ale i historii naplňuje jeho každodenní život a dodává mu vyrovnanost tolik potřebnou pro medicínu. Nemohu nevpomenout, co přinesly koncerty komorní hudby ať již v Karolinu nebo Rudolfinu. Umění má přinášet do života hodnoty, které mohou prohlubovat mezilidské vztahy... Osobnost profesora Kouteckého však není pouze spotřebitelem umění, ale zároveň obrovským zdrojem dalšího pracovního zapojení (v radě Národního divadla, v Nadaci Národní galerie či Českého svazu výtvarných umělců grafiků Hollar). Pan profesor říká: „Bez umění v jeho mnoha formách bych nemohl dobře žít“ – a to plně vystihuje jeho bezprostřední vztah.

A mohli bychom pokračovat dále. Příroda a její harmonie znamená pro pana profesora další vášeň. I tady jde o vztahy, vztahy člověka a jeho chování k přírodě a k darům, které poskytuje. Nedostatek citu a devastaci přírody vnímá pan profesor jako signál znamenající ohrožení i mezilidských vztahů. Jeho láska k přírodě se koneckonců promítá i do sbírky, kterou má na chalupě.

Musím se však vrátit k Univerzitě Karlově. To je další obrovská láska pana profesora. Vždyť opakované děkanování na 2. lékařské fakultě a prorektorská činnost v oblasti vnějších vztahů – celkem po dobu 16 let znamenají další vypětí vedle jichž zmíněných aktivit. I tato činnost byla naplněna oním principem vztahů, který tak významně přispívá k lidskému soužití. I tady se promítalo umění a historie – a obojí patří k naší Alma mater.

Dámy a pánové,

dovolte mi, abych jménem vedení Univerzity Karlovy poblahopřál panu profesoru Kouteckému, přední osobnosti naší medicíny i kultury, k jeho životnímu jubileu a zároveň vyslovil do dalších let přání zdraví a životní síly, kterou nám rozdává. Dovolte mi, abych na závěr uvedl jeho životní krédo, které by mělo být určeno i nám:

„Říká se, že medicína je zčásti vědou a zčásti uměním. Etika, lépe morálka, je na vrcholu takového umění. Neumím si představit, že bych byl mravný v medicíně a nemravný v ostatním životě. A tak nejde o povinnost, která je v podstatě shodná s nutností, ale o obecnou mravnost jedince. Jednou její složkou je podle mne rozdávát pohodu, radost a krásu všude, kde jen to je možné. V medicíně to nabyvá na významu proto, že k péči o tělo se přidružuje péče o duši. Každá duše krásou rozkvétá. Vědomí, že je mi dáno vnímat mravnost a krásu, a že se proto nemohu smířit s nemravností, zlem a ošklivostí, se mi stává přirozeným životním principem. Proto se snažím předávat tento princip všem, nejen pacientům a jejich rodinám, ale i studentům, kolegům, přátelům a všem ostatním, kteří vstupují do mého života“.

Pane profesore, děkujeme Vám.

Prof. MUDr. Jan Škrha, DrSc.